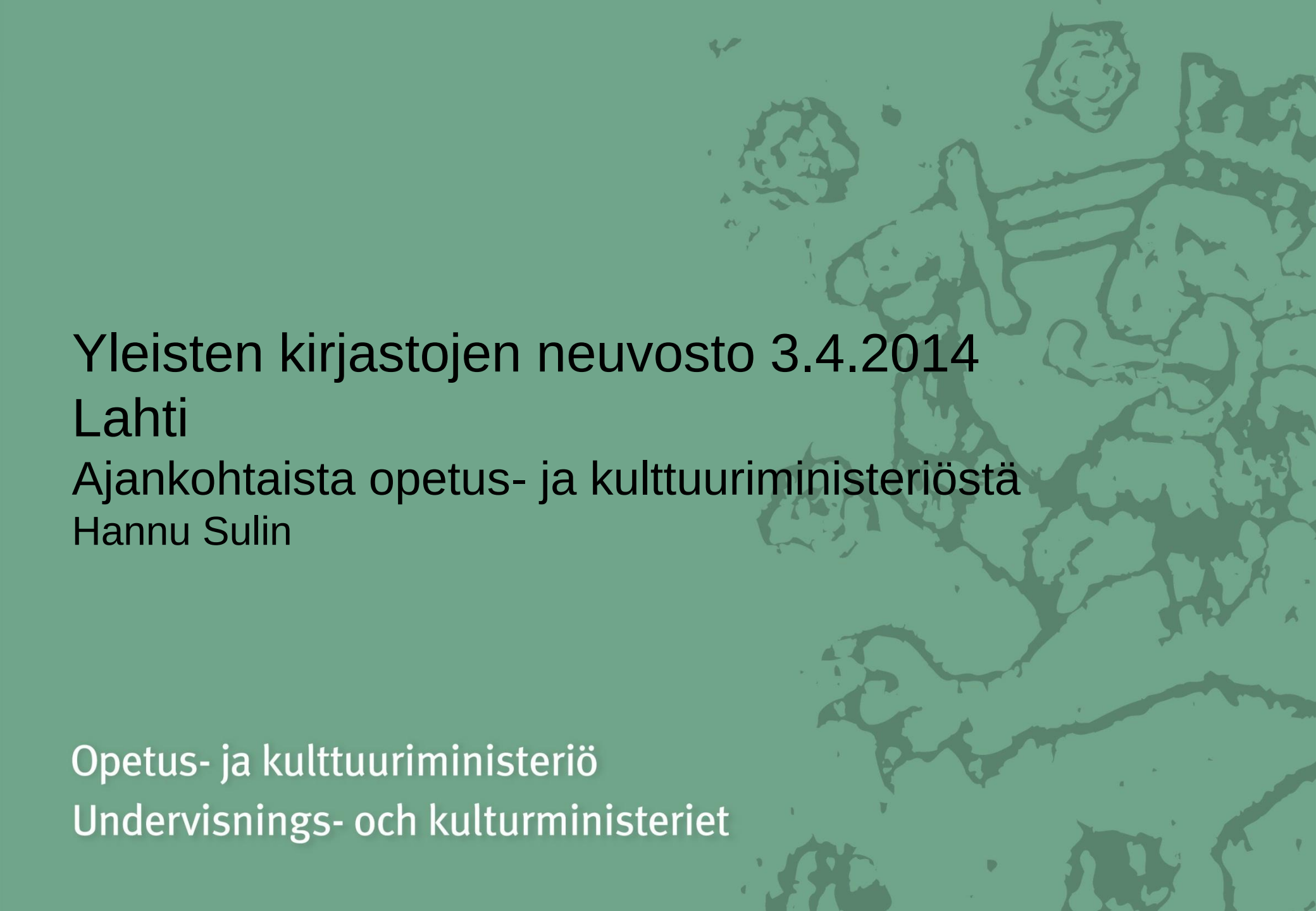

Yleisten kirjastojen neuvosto 3.4.2014

Lahti

Ajankohtaista opetus- ja kulttuuriministeriöstä

Hannu Sulin

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Salkkujako

- Vasemmistoliitto lähti hallituksesta.
- Molempien ministerien tehtävät jaetaan jäljelle jääneiden ministerien kesken.
- Liikenneasiat menevät kokoomukselle ja kulttuuri- ja urheiluasiat sosialidemokraateille.
- Kulttuuri- ja urheiluministerin tehtävät siirtyivät Jyrki Kataisen hallituksessa ministeri Pia Viitaselle (sd.), josta tulee kulttuuri- ja asuntoministeri.
- Ministeri Krista Kiuru (sd.) saa Viitaselta hoidettavakseen viestintäasiat ja hänestä tulee opetus- ja viestintäministeri.

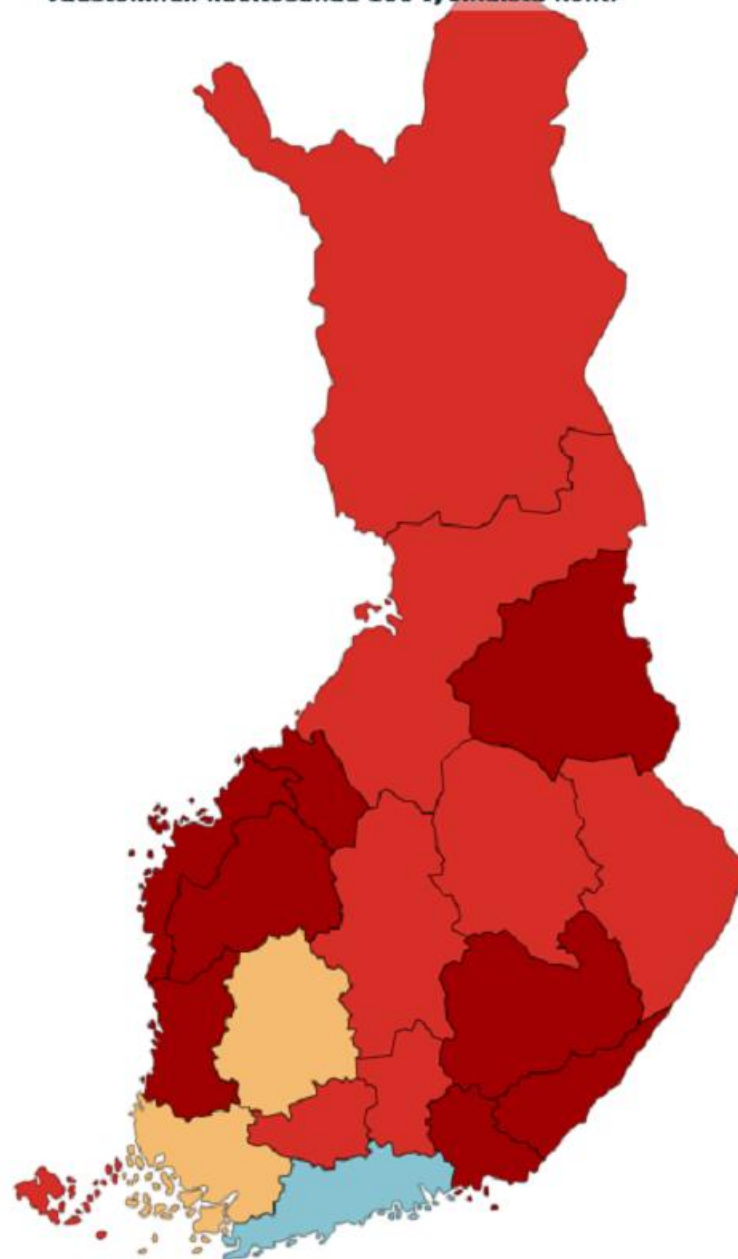
OKM:n organisaatiouudistus

- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto jaettaisiin
 - kulttuuri- ja taidepolitiikan osastoon, jossa seuraavat vastuualueet (Kupo)
 - kulttuurin vastuualue
 - taiteen vastuualue
 - kulttuurin talouden ja tekijänoikeuksien vastuualue
 - strategia- ja ohjausryhmä
 - nuoriso- ja liikuntapolitiikan osastoon, jossa seuraavat vastuualueet (Nuoli)
 - nuorisotyön ja –politiikan vastuualue
 - liikunnan vastuualue
 - strategia- ja ohjausryhmä.
- Vasemmistoliiton lähdettyä hallituksesta, uudistus on jäädytetty toistaiseksi (päätös 26.3.2014).
- Organisaatiouudistusta koskeva valtioneuvoston asetuslista jaetaan 8.4. eli uudistus etenee aiemmin valmistellulta pohjalta.

Kirjastolaki, mitä tänä vuonna tapahtuu

- Toimeksianto ministerin johtoryhmässä viimeistään ennen kesää, tilanne voi muuttua, kun saadaan uuden ministerin linjaukset.
- Selvitysten työstäminen ja aloittaminen.
- Alueellisen kirjastotoiminnan selvitys (Maija Berndtson) valmistuu syksyn alussa.
- Kirjastopäivien 12.-13.11.2014 ensimmäisenä päivä käydään läpi valmistuneita selvityksiä, kuvataan prosessia, mahdollistetaan mukana olemista ja kuulemista – mottona valmistelun avoimuus.
- Myös Virossa kirjastolain uudistaminen käynnissä, vertailu sinne ja Pohjoismaihin.
- Ongelmana useiden isojen uudistusten keskeneräisyys, ei riittävästi tietoa, miten vaikuttavat kunta- ja aluerakenteeseen sekä kuntien tehtäviin.
- Myös okm:n organisaatiouudistus voi aiheuttaa valmistelun viivästymistä.

Väestöllinen huoltosuhde 100 työikäistä kohti

Vos-uudistuksen tilannekatsaus

- Sote-uudistuksen rahoitusta varten asetettu työryhmä.
- Mikäli valtionosuudet menevät suoraan viidelle ervalle ja ne eriytyvät peruspalvelujen vos-järjestelmästä, herää kysymys, voiko esitetty ja nyt lausunnolla oleva vos-uudistus toteutua nykyisessä muodossaan.
- Yhtenä vaihtoehtona olisi tällöin OKM:n peruspalvelujen vossien siirto takaisin OKM:ään, mikä mahdollistaisi myös perustamishankkeiden valtionavustuskäytännön jatkumisen nykyisessä muodossaan.

Vaikutukset isoihin kuntiin

Kymmenen suurinta kuntaa VOS, €/as

Helsinki **561**

Espoo **339**

Tampere **1 053**

Vantaa **840**

Oulu **1 417**

Turku **1 211**

Jyväskylä **1 432**

Kuopio **1 723**

Lahti **1 588**

Kouvola **1 722**

•12.12.2013 Osasto

Pienet kunnat, vrt. asukaskohtaista
vossia isojen kuntien vastaavaan

Kymmenen pienintä kuntaa VOS,
€/as

Luhanka	3 891
Lestijärvi	3 774
Kustavi	2 868
Pelkosenniemi	3 799
Hailuoto	3 359
Savukoski	3 815
Merijärvi	3 760
Halsua	3 194
Utsjoki	5 394
Kivijärvi	4 156

Uudistuksen aikataulu

- HE luonnos lausuntokierrokselle helmi-/huhtikuu 2014.
- HE, eduskuntakäsittely kevät 2014.
- Uusi valtionosuuslaki voimaan 1.1.2015.
- Yleisten kirjastojen perustamishankkeiden erillinen valtionavustusjärjestelmä edelleen auki oleva kysymys.
- Vaihtoehdot:
 - 1. avustukset siirretään valtionosuuspohjiin ja järjestelmä lakkaa**
 - 2. avustukset siirretään pohjiin, mutta ennen sitä voimassa oleva rahoitussuunnitelma toteutetaan**
 - 3. erillinen valtionavustusjärjestelmä säilyy sellaisenaan**
 - 4. valtionavustukset muutetaan luonteeltaan investointiavustuksista kehittämisavustuksiksi**
 - päätökset saadaan näillä näkymin vasta lain käsittelyn yhteydessä**
 - asia nousee eduskunnassa esille vuoden 2015 talousarvion käsittelyn yhteydessä.**
- Hallituksen kehyspäätöksessä 3.4.2014 vaihtoehto 1 linjauksena.
- OKM:n esittää tässä vaiheessa vos-lausunnossaan vaihtoehtoja 2 ja 4

Rakennepoliittinen ohjelma

- Ohjelmaa viedään voimakkaasti eteenpäin osana kehysriihen päätöksiä
- Merkittävä osa tavoitteista toteutuu kehysriihen päätösten ja sote uudistuksen pohjalta
- Ohjelmaan sisältyy maakuntakirjastojen määrän vähentäminen 1.1.2016 alkaen
- OKM:n aloitteesta selvityshenkilönä Maija Berndtson. Selvitys valmistuu syksyn alussa

Kuntien tehtävät ja velvoitteet

- Hanke osittain päällekkäin rakennepoliittisen ohjelman kanssa
- Kuntien tehtävät lisääntyneet merkittävästi viimeisten 20 vuoden aikana
- Tavoitteena karsia tehtäviä ja velvoitteita siten, että syntyvä säästö olisi kunnille 1 mrd euroa
- Kirjastojen osalta mukana kirjastoasetuksen kelpoisuussäädös
- Prosessi edelleen vaiheessa

Sairaanhoitopiirit ja erityis- vastuualueet nyt

- 3 VARSINAIS-SUOMEN SHP
- 4 SATAKUNNAN SHP
- 5 KANTA-HÄMEEN SHP
- 6 PIRKANMAAN SHP
- 7 PÄIJÄT-HÄMEEN SHP
- 8 KYMENLAAKSON SHP
- 9 ETELÄ-KARJALAN SHP
- 10 ETELÄ-SAVON SHP
- 11 ITÄ-SAVON SHP
- 12 POHJOIS-KARJALAN SHP
- 13 POHJOIS-SAVON SHP
- 14 KESKI-SUOMEN SHP
- 15 ETELÄ-POHJANMAAN SHP
- 16 VAASAN SHP
- 17 KESKI-POHJANMAAN SHP
- 18 POHJOIS-POHJANMAAN SHP
- 19 KAINUUN SHP
- 20 LÄNSI-POHJAN SHP
- 21 LAPIN SHP
- 25 HUS

Ehdotus SOTE-alueista

- OYS-ERVA, 6 aluetta
- TAYS-ERVA, 9 aluetta
- TYKS-ERVA, 6 aluetta
- KYS-ERVA, 4 aluetta
- HYKS-ERVA, 9 aluetta

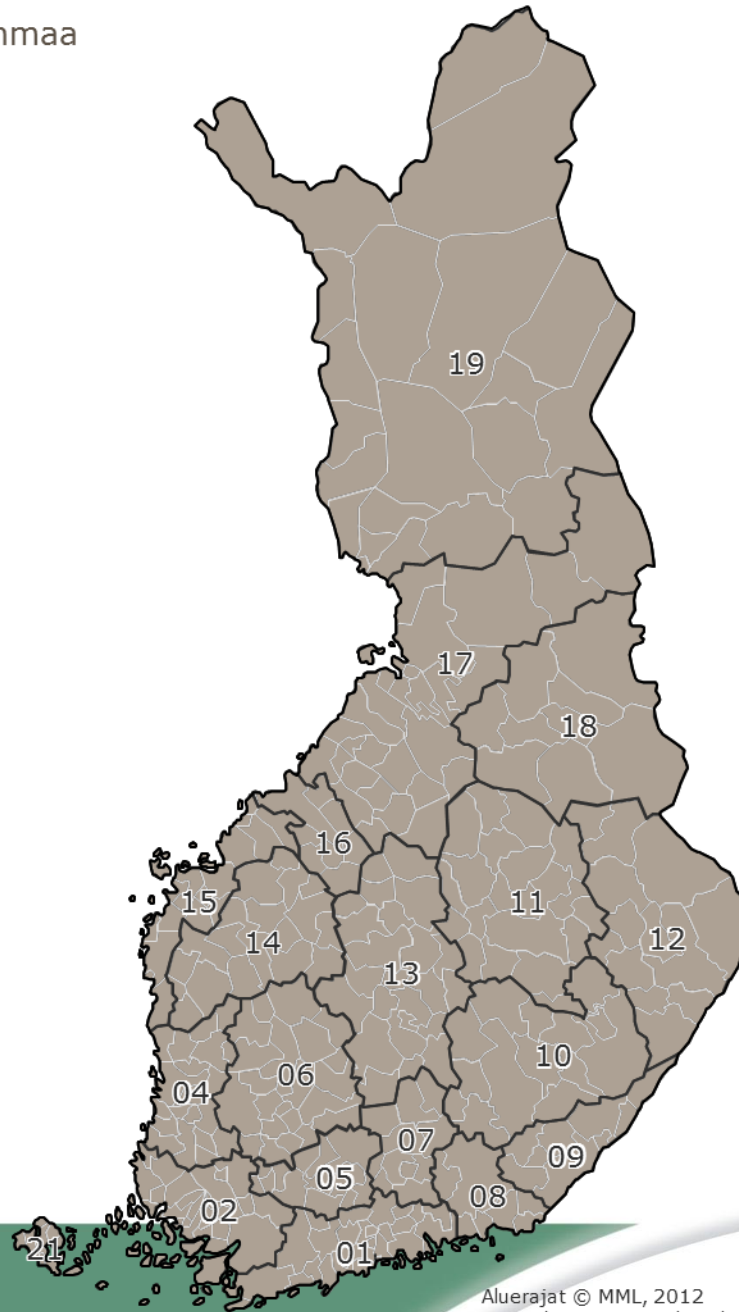
Yhteensä 34 aluetta

Maakunnat 1.1.2014

Yhteensä 18 maakuntaa + Ahvenanmaa

- 01 Uusimaa
- 02 Varsinais-Suomi
- 04 Satakunta
- 05 Kanta-Häme
- 06 Pirkanmaa
- 07 Päijät-Häme
- 08 Kymenlaakso
- 09 Etelä-Karjala
- 10 Etelä-Savo
- 11 Pohjois-Savo
- 12 Pohjois-Karjala
- 13 Keski-Suomi
- 14 Etelä-Pohjanmaa
- 15 Pohjanmaa
- 16 Keski-Pohjanmaa
- 17 Pohjois-Pohjanmaa
- 18 Kainuu
- 19 Lappi
- 21 Ahvenanmaa

Sote uudistus sekä kunta- ja aluerakenne

- Yli puolet kuntien päätäntävallasta menee viidelle erva-alueelle, jotka tosin kuntayhtymiä, mutta päätösvalta perustuu uudistuksessa asukaslukuun.
- Johtaako sote uudistus todelliseen kuntaliitosvyöryyn jää nähtävästi nyt, kun kunta- ja soteuudistus on erotettu toisistaan.
- Säilyvätkö sairaanhoitopiirit (21) alueellisina toimijoina vai syntyykö kotikunta-maakuntamalli, jossa maakunnat (18) hoitaisivat myös muita kuin sote asioita (esim. toisen asteen koulutus).
- Mitä tässä jäisi peruskunnalle – kotiseutujuhlatko?
- Maakuntien määrä ja valtion aluehallinnon aluejako jatkossa?
- Järkevintä olisi, että peruskunnat vahvistuisivat ja niiden määrä laskisi vähintäänkin alle sadan. Tämä veisi pohjan pois erillisestä ja tarpeettomasta välihallinnosta vrt. maakunnat.

- Suomessa on vain 36 yli 30 000 asukkaan kunta ja vain 56 yli 20 000 asukkaan kuntaa.
- Oli miten oli, niin jatkotyössä pitää lähteä palvelujen tasavertaisesta saatavuudesta, mutta tähän tarvitaan kunnissa nykyistä leveämpiä hartioita.

Tilastot

- E-aineistojen tilastointi aloitetaan
- Vain keskus- ja maakuntakirjastojen kaukolainat tilastoidaan, mutta kaikkien osalta saadut kaukolainat lasketaan mukaan kokonaislainaukseen
- Kimppalainoja EI kaukolainatilastointiin
- Jos kaikissa verkkokirjastoissa ja verkkopalveluissa käytettäisiin Google Analyticsiä tai vastaavaa selainpohjaista mittausmenetelmää (kuten Kansalliskirjaston käyttämä Piwik), saataisiin hyvin yhdenmukaiset tilastot
- Tilastotietokannan alustan uusiminen. Samassa yhteydessä linjataan, mitä tilastoidaan jatkossa (vanhat/uudet kohteet, paikallistaso/alue-taso/kansallinen taso)